

Совет на Европа

Препорака Бр. R (97) 21 на Комитетот на министри до земјите – членки за медиумите и за промоцијата на културата на толеранција

*(Усвоена од Комитетот на министри, на 30 октомври 1997,
на 607-от состанок на заменици - министри)*

Комитетот на министри, според условите од член 15 б од Статутот на Советот на Европа, Сметајќи дека цел на Советот на Европа е да постигне поголемо единство меѓу неговите членови со цел заштита и реализирање на идеалите и принципите што се заедничко наследство, и забрзување на нивниот економски и општествен напредок;

Нагласувајќи ја својата обврска да им го гарантира еднаквото достоинство на сите поединци и уживањето на правата и слободите без каква било дискриминација врз основа на пол, раса, боја, јазик, религија, политички и други ставови, национално или општествено потекло, поврзаност со национално малцинство, имот, раѓање или друг статус;

Потсетувајќи дека шефовите на држави и влади на земјите членки на Советот на Европа го изразија своето убедување на конференцијата на Виенскиот самит (октомври 1993), дека принципите за толеранција се гаранција за одржување отворено општество кое ќе ја почитува културната различност во Европа;

Решени да го засилат дејствувањето против нетрпеливоста, земајќи го како основа Планот за дејствување усвоен на конференцијата на Виенскиот самит;

Поздравувајќи ги иницијативите на меѓународните организации, влади и различните сектори на општеството за промовирање култура на толеранција, а особено на оние од медиумските професионалци, и истакнувајќи дека последниве се во особено поволна позиција да ги промовираат своите иницијативи и да обезбедат нивно општо прифаќање во сите сектори на медиумите;

Истакнувајќи дека медиумите можат да дадат позитивен придонес во борбата против нетрпеливоста, особено онаму каде што негуваат култура на разбирање меѓу различните етнички, културни и религиозни групи во општеството;

Нагласувајќи ги, во согласност со член 10 од Европската Конвенција за човекови права, независноста и самостојноста на медиумските професионалци и медиумските организации, и потребата за избегнување на мерките што се косат со овие принципи;

Сметајќи дека е корисно да се повикаат медиумските професионалци, и понатаму да се произнесуваат за проблемот на нетрпеливоста во земјите членки, чиј состав е сси повеќе мултикултурен и мултиетнички, и за мерките што можат да се преземат за промовирање толеранција и разбирање;

Верувајќи дека таквите мерки можат да се имплементираат на многу нивоа, вклучувајќи ги и училиштата за новинарство и медиумските организации, како и во контекст на вршењето на медиумските професии;

Верувајќи дека успешноста на таквите мерки во голема мера зависи од степенот на учество на различните категории професионалци во медиумските сектори, особено сопствениците на медиуми, управниците, уредниците, писателите, изготвувачите на програма, новинарите и огласувачите;

Земајќи ја предвид Препораката 1277 (1995) на Парламентарното Собрание, за емигранти, етнички малцинства и медиуми;

Им препорачува на владите на земјите членки:

1. Да ги запознаат следниве целни групи со средствата за дејствување, претставени во

Додатокот на оваа Препорака:

- печатот, радио и телевизиските претпријатија, како и новите комуникациски и рекламни сектори;
- претставничките тела на медиумските професионалци во овие сектори;
- регулаторните и саморегулаторните тела во овие сектори;
- училиштата за новинарство и институтите за обука на медиумите;

2. Со позитивен дух да ги разгледаат барањата за поддршка на преземените иницијативи што се стремат кон целите на оваа Препорака.

Додаток на Препораката Бр. R (97) 21

Опфат

Средствата за дејствување претставени подолу имаат за цел да ги истакнат неисцрпните примери на професионални практики, што придонесуваат за промоција на културата на толеранција и заслужуваат поопшто применување во различните медиумски сектори спомнати погоре.

Професионални практики што придонесуваат за промоција на културата на толеранција

1. Обука

Почетна обука

Корисно е училиштата за новинарство и институтите за медиумска обука, доколку ссиуште не го сториле тоа, да воведат специјалистички курсеви во нивните наставни планови за развивање на смислата за професионализам што ќе посветува внимание на:

- учеството на медиумите во мултиетничките и мултикултурните општества;
- придонесот што медиумите можат да го дадат за да се подобри разбирањето меѓу различните етнички, културни и религиозни заедници.

Понатамошна обука

Корисно е медиумските претпријатија да обезбедат обука во рамките на нивната организација или можности за надворешна обука на своите медиумски професионалци на сите нивоа, за професионалните стандарди за толеранција и нетрпеливост.

2. Медиумски претпријатија

Проблемот на нетрпеливост бара изјаснување и од јавноста и од медиумските претпријатија. Искуството од професионалните медиумски кругови покажа дека е корисно ваквите претпријатија да покажуваат:

- вистинито и точно известување за дела на расизам и нетрпеливост;
- внимателно известување за ситуации на тензија меѓу заедниците;
- избегнување понижувачко и стереотипно прикажување на припадниците на културните, етничките или религиозните заедници во публикации или програмски услуги;
- третирање на индивидуалното однесување без тоа да се поврзува со припадноста на лицето на вакви заедници, во случаи кога не е релевантно;

- прикажување на културните, етничките и религиозните заедници на избалансиран и објективен начин и на начин што ќе ги рефлектира перспективите и погледите на овие заедници;
- алармирање на јавното мислење за злото од нетрпеливоста;
- продлабочување на јавното разбирање и почитување за разликите;
- соочување на претпоставките на учесниците во интервјуа, извештаи, дискусии, итн. што содржат нетолерантни забелешки;
- грижа за влијанието на изворот на информацијата врз известувањето;
- разновидност на вработените во медиумските претпријатија и степен на соодветност на оваа структура со мултиетничкиот и мултикултурниот карактер на читателите, слушателите или на гледачите.

3. Претставнички тела на медиумските професионалци

Корисно е претставничките тела на различните категории медиумски професионалци, да создадат програми за дејствување или да преземат практични иницијативи за промоција на културата на толеранција.

4. Кодекс за однесување

Ваквите иницијативи и активности можат да одат рака под рака со професионалните кодекси за однесување на различните медиумски сектори, што се однесуваат на проблемот на дискриминацијата и нетрпеливоста со поттикнување на медиумските професионалци да дадат позитивен придонес во развојот на толеранцијата и меѓусебното разбирање на религиозните, етничките и културните општествени групи.

5. Радиодифузија

Додека јавните радиодифузни сервиси имаат посебна обврска да промовираат култура на толеранција и разбирање, радиодифузните медиуми како целина се потенцијална сила за создавање атмосфера во која нетрпеливоста ќе се стави на предизвик. Тие можат да се инспирираат од радиодифузерите кои, на пример:

- обезбедуваат соодветни програмски услуги, и тоа во популарни термини, кои помагаат за промоција на интеграцијата на сите поединци, групи или заедници, како и пропорционални термини за емитување програма за етничките, религиозните и другите заедници;
- развиваат мултикултурен пристап кон програмската содржина со цел да се избегнат програмите што го претставуваат општеството во монокултурна или монолингвистичка смисла;
- промовираат мултикултурен пристап во програмите, наменети за деца и млади, за да растат со ставот дека културните, религиозните и етничките разлики се природен и позитивен елемент во општеството;
- развиваат услови за споделување програмски материјали на регионално, национално или европско ниво, што веќе ја покажа својата вредност во поттикнувањето на јавното мислење против злото на нетрпеливоста или во придонесот за промовирање на односите меѓу заедниците во мултиетничките и мултикултурните општества.

6. Рекламирање

Иако мултиетничкиот и мултикултурниот карактер на потрошувачкото општество веќе се рефлектира во одредени комерцијални реклами, и иако одредени огласувачи прават напори рекламирањето да биде подготвено на начин кој ќе изразува позитивен имиџ за културната,

религиозната и етничката разновидност, засегнатите професионални кругови можат да развијат практики како горе споменативе.

Во одредени земји, во рекламниот сектор се развиени кодекси кои ја забрануваат дискриминацијата врз основа на раса, боја, национално потекло, итн.

Постојат медиумски претпријатија кои одбиваат да емитуваат рекламни пораки што културните, религиозните и етничките разлики ги прикажуваат на негативен начин, на пример, со нагласување на стереотипите.

Одредени јавни и приватни организации развиваат рекламни кампањи за промовирање на толеранцијата. Медиумите можат да бидат повикани активно да соработуваат во дистрибуцијата на таквите реклами.